

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

EU-kommissionens förslag till industriutsläpps- portalsförordning och reviderat industriutsläppsdirektiv KOM (2022) 157 och KOM (2022) 156

Ert dnr M2022/00853

Sammanfattande synpunkter

Länstyrelsen Östergötland bedömer att revideringen av Industriutsläppsdirektivet och antagande av industriutsläppsportalsförordningen i stort är linje med syftet mot ett enhetligare genomförande och lika konkurrensvillkor inom EU. Konsekvenserna av förändringarna är delvis ännu oklara och uppfattas ha begränsade miljömässiga konsekvenser. Länstyrelsen avstyrker införande av ytterligare administrativa krav som inte medför någon positiv inverkan på miljön.

När det gäller de djurhållande verksamheterna bedömer Länstyrelsen att de verksamhetsutövare som inte tidigare omfattats av IED kommer att få ett utökat antal regler att följa och en därmed större administrativ börda att bära. Länstyrelsen anser att revideringen av IED bör gå i linje med andra mål som till exempel inom livsmedelsstrategin, livskraftig landsbygd och robust livsmedelsförsörjning. Det är viktigt att inte äventyra möjligheten till ökad livsmedelsproduktion och livsmedelsberedskap. Det är viktigt att bibehålla en god miljö för nuvarande och kommande generationer.

Samtidigt med detta arbete pågår andra utredningar för förenklingar. Se t.ex. Regeringen (N2021/00171) *Uppdrag att bidra till att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet*. Förändrade och ökade administrativa krav parallellt med ambitioner för förenkling medför intressekonflikter. De utredningar som finns och visar på behov av förenkling bör beaktas när IED revideras och när det avgörs på vilket sätt förändringarna ska genomföras i Sverige.

För genomförandet av direktivet krävs resurser hos såväl verksamheter som myndigheter. För tillkommande administrativa åtgärder hos

myndigheterna måste det säkerställas att erforderliga resurser för detta också tillförs.

Länsstyrelsen välkomnar en förändring av rådets direktiv 1999/31/EG om deponering av avfall på ett sätt så att det blir möjligt att fastställa BAT-slutsatser för deponier.

Länsstyrelsen bedömer att den föreslagna Industriutsläppsportalen är en ändamålsenlig ersättare för det nuvarande utsläppsregistret E-PRTR. Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt att även här beakta på den ökade administrativa bördan för så väl verksamhetsutövare som för myndigheterna

Ett reviderat industriutsläppsdirektiv

De förändringar som föreslås bedöms kunna bidra till att stödja omställningen till en cirkulär ekonomi, utfasning av fossil energi och minska utsläppen av växthusgaser utifrån målsättningen med översynen av direktivet. Direktivet ska dock reglera många aktiviteter och tillämpas inom vitt skilda branscher inom EU. Konsekvenserna av förslagen till ändringar kan ännu inte värderas på ett bra sätt då det förutsätts förändringar även i efterföljande led. Det som är tydligt är ändå att föreslagna ändringar i stora delar avser ytterligare administrativa åtgärder från så väl verksamhetsutövare som myndigheter i samband med tillståndsprövningar samt i tillsynen. Det är inte lika tydligt att förändringarna kommer att leda till verkliga förbättringar i miljön. Länsstyrelsen vill understryka att utvecklingen av lagstiftningen och regelverken måste ske på ett sätt så att det är tydligt att den bidrar till en positiv förändring i miljön.

Det är ändå bra att fler branscher föreslås omfattas av det reviderade industriutsläppsdirektivet. Särskilt när det gäller förslagen till ändringar för djurhållande verksamheter bedömer Länsstyrelsen att det finns behov av att utreda ytterligare vilka kostnader dessa kommer att medföra och vilka effekter de kan medföra.

Klimat och energifrågor

Att direktivet nu även föreslås få ett ökat fokus på resurshushållning, cirkulär ekonomi och att minska utsläpp av växthusgaser är välkommet i och med att nuvarande direktiv varit mindre effektivt inom detta. Även förändringen som innebär att medlemsstater inte längre kan låta bli att ställa krav på energieffektivitet är vi positivt inställda till.

Vi anser det särskilt bra att det av förslaget framgår att tillstånden ska innehålla specifika villkor med krav på övervakning av resursförbrukning av t.ex. energi. Genom att även ställa krav på att

verksamhetsutövaren ska implementera ett miljöledningssystem med miljömål för verksamheten, åtgärder för att uppnå målen och en energikartläggning gör att verksamheten behöver ta ett helhetsgrepp på sin miljöpåverkan. Dessa förändringar kommer även bidra till att det blir enklare att bedriva energitillsyn på den här typen av verksamheter, och även fungera som drivkraft för tillsynsmyndigheten att dessa frågor ska ingå i den ordinarie tillsynen.

Det bedöms vara positivt att miljöledningssystemen för IED-verksamheterna ska innehålla en plan för omställning till en hållbar, cirkulär och klimatneutral ekonomi. Åtgärdshorisonten till 2050 kan dock tyckas vara väl långt bort.

Djurhållning

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att regelverket i IED kompletteras, och inte överlappar eller motsäger annan EU-rätt. Även när direktivet ska införas i svenska lagstiftning är det viktigt att reglerna utformas på ett sätt så att dubbelregleringar och motstridiga regleringar undviks.

Djurhållande verksamheter omfattas redan idag av ett regelverk som spänner över de utmaningar som finns. Till miljöbalken hör förordningar och föreskrifter om växtnäring, kemiska produkter, bekämpningsmedel, cisterner, köldmedieanläggningar, avfall och egenkontroll. Det finns även regler som rör animaliska biprodukter, primärproduktion, djurskydd och livsmedelssäkerhet. Tillsyn och kontroll utförs av kommunerna och i vissa fall av länsstyrelserna. Till viss del överlappar miljötillsynen med systemet för jordbrukarstöd och tvärvillkorskontroller.

Länsstyrelsen ser positivt på ambitionen att införa regelförenklingar för djurhållarna genom att lyfta ut branschen till ett eget, skraddarsytt kapitel. I dagsläget är det dock svårt att analysera konsekvenserna för verksamhetsutövare, myndigheter och i miljön. Vi vet inte hur det kommer implementeras i svenska lagstiftning och några nya BAT-slutsatser inte meddelats. Det är heller inte klart om de nya IED-anläggningarna kommer kräva tillstånd på det sätt vi har idag, eller om det räcker med en anmälan eller enklare registrering.

Länsstyrelsen bedömer, oavsett hur implementeringen sker i praktiken, att de verksamhetsutövare som inte tidigare omfattats av IED kommer att få ett utökat antal regler att följa och en därmed större administrativ börda att bära. Länsstyrelsen anser att revideringen av IED bör gå i linje med andra mål som till exempel inom livsmedelsstrategin, livskraftig landsbygd och robust livsmedelsförsörjning. Det är viktigt att inte äventyra möjligheten till ökad livsmedelsproduktion och livsmedelsberedskap.

Parallellt pågår utredningar för förenklingar, se tex Regeringen (N2021/00171) *Uppdrag att bidra till att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet*. Dessa bör beaktas i den svenska hållningen när IED revideras.

Det är viktigt att bibehålla en god miljö för nuvarande och kommande generationer. Av dessa orsaker är det särskilt viktigt att inte tillskapa ytterligare administrativa krav som inte har någon faktisk, positiv inverkan på miljön.

Det kan vara positivt ur en rättvisesynvinkel att anläggningar med kombinerade djurslag, tex fjäderfä och svin i förslaget skulle komma att omfattas av IED. I övrigt bedöms de föreslagna sänkta tröskelnivåerna för att omfattas av IED vara mycket ingripande för den enskilde verksamhetsutövaren. För djurhållare med vissa djurslag skulle det medföra att verksamheter som idag inte vare sig är anmälnings- eller tillståndspliktiga skulle omfattas av IED. Länsstyrelsen bedömer att nyttan av regleringen inte motsvarar resursbehovet som det föranleder hos berörda aktörer.

Mot bakgrund av Länsstyrelsens erfarenheter från tillämpningen av IED för de största fjäderfä- och svinanläggningarna ser vi att direktivet har medfört en större administrativ börda för verksamhetsutövarna. Vidare har det medfört ett ökat behov av tillsyn och därmed högre tillsynsavgifter för dem. För att verksamhetsutövarna ska kunna visa att de uppfyller BAT-slutsatserna krävs ökad dokumentation och administrativa åtgärder. Detta kräver motsvarande ökad insats av myndigheterna. Det gäller både i provningsskedet och i tillsynsskedet. Däremot behöver verksamhetsutövaren göra få eller inga ändringar alls då BAT-slutsatserna i praktiken redan uppfylls. Det betyder att det i verkligheten inte medför någon ökad miljönytta.

Det är svårt att exakt ange hur många verksamheter i Östergötland som skulle omfattas av förslaget utöver de som redan idag är berörda. En bedömning är att det i vårt län handlar om mellan 200-500 stycken nya anläggningar som kommer omfattas av IED utifrån nuvarande förslag på omfattning.

Länsstyrelsen lämnar nedan kommentarer till några specifika artiklar.

Artikel 11

Artikel 11 (fa) anger att medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att anläggningar ska drivas så att insatsmaterial och vatten används effektivt, inklusive genom återanvändning. Här anser dock Länsstyrelsen att det är viktigt att det är tydligt att prioritet bör ges till att avgifta kretsloppet, före att insatsmaterial och resurser som innehåller farliga ämnen återanvänds.

Gällande artikel 11 (fb) ser Länsstyrelsen positivt på att hela livscykelperspektivet ska tas hänsyn till. Detta bör understryka möjligheten att göra nödvändiga avvägningar när målkonflikter finns.

Artikel 13

Information som bedöms behövas för att ta fram eller uppdatera BAT-referensdokument som omfattas av sekretess eller som bedöms vara känslig ska endast delas med Kommissionen och individer som har undertecknat avtal om konfidentialitet, med flera. Här bedömer Länsstyrelsen att vägledning behövs för hur och i vilka lägen detta ska ske.

Artikel 14 a

Länsstyrelsen bedömer att motsvarande skrivning som i BAT 13 gällande konfidentialitet kan behövas läggas till i Artikel 14 (a3).

Artikel 15

Länsstyrelsen vill påtala att tillstånd för svenska anläggningar idag sällan innehåller bilagor som motsvarar det som anges under 15 (1) däremot ingår dessa avvägningar normalt i tillstånden där sökanden redogör för verksamheten och där prövningsmyndigheten redogör för sin bedömning.

Artikel 16

Länsstyrelsen vill påtala att kraven i 14 (1c) gällande övervakning av utsläppen från verksamheten i Sverige normalt regleras i verksamhetens kontroll- eller egenkontrollprogram och inte i tillståndet för verksamheten. Länsstyrelsen ser att det finns fördelar med detta, då bolagen exempelvis initialt kan mäta oftare för att trimma in och skaffa sig kunskap om verksamheten för att sedan, om utsläppen är stabila över tid, glesas ut.

Artikel 27 b och c

Länsstyrelsen är positiv till att innovation och ny teknik ska främjas och att verksamhetsutövaren då ges utökade möjlighet att testa ny teknik genom möjlighet till undantag från BAT-slutsatserna, som då kan förlängas. Det föreslås också att verksamhetsutövaren ska få längre tid än fyra år på sig för att ställa om och följa särskilda gränsvärden för ny teknik vilket är bra.

Artikel 27 (d)

Länsstyrelsen bedömer det bör övervägas om motsvarande skrivning som i BAT 13 gällande konfidentialitet kan behövas läggas till i Artikel 27 (d).

Bilaga 1 till Industriutsläppsdirektivet

2.7. Tillverkning av litium-jonbatterier

Länsstyrelsen anser att industriutsläppsdirektivet bör utvidgas så att det gäller för fler typer av batterier än endast litium-jonbatterier. Fler typer kommer att behövas i omställningen mot mer fossilfria alternativ och då tekniken kring batterier utvecklas snabbt.

Artikel 5 (d), (e)

Artiklarna gäller rapportering av vattenanvändning, energi och råmaterial samt information som produktionsvolym, antal anställda, timmar som verksamheten är i gång och information om olyckor som lett till utsläpp.

Då det gäller rapportering av råmaterial är det för det fall råmaterial, så som mängd per producerad produkt, kan utläsas, viktigt att man i tolkningen av data har med sig ett livscykelperspektiv. Detta då inte bara mängden råmaterial per produkt och möjligheten till återvinning, utan även en produkts livslängd och möjlighet till reparation har betydelse för dess totala miljöpåverkan. Möjlighet till längre livslängd och reparation är normalt större för en mer ”robust” produkt. Länsstyrelsen anser att det vore önskvärt om krav och/eller mått på livslängd och möjlighet till reparation införs.

Det är dessutom viktigt, vid tolkningen av data, att ha med sig kopplingen mellan resursanvändningen, antal anställda produktionsvolym med mera och kopplingen till konjunkturen.

Industriutsläppsportalsförordningen

Länsstyrelsen bedömer att den föreslagna Industriutsläppsportalen är en ändamålsenlig ersättare för det nuvarande utsläppsregistret E-PRTR. Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt att även här beakta på den ökade

administrativa bördan för så väl verksamhetsutövare som för myndigheter.

Det är positivt att den nya portalen föreslås omfatta fler sektorer och aktiviteter samt att även verksamheternas rapportering av förbrukning av bland annat energi och råmaterial ska förbättras. Att informationen även blir mer tillgänglig både för myndigheter, allmänhet och andra verksamheter hoppas vi ska verka som incitament för en ständig förbättring.

Rapporteringsskyldigheterna enligt industriutsläppsportalsförordningen bör också i så stor utsträckning som möjligt harmonieras med rapporteringsskyldigheterna i annan miljölagstiftning så att en ökad administrativ börda undviks för företag och myndigheter.

Länsstyrelsen anser att det finns behov av att kommissionen tar fram en vägledning för hur rapportering ska ske och hur begreppet ”anläggning” ska tolkas”.

Genomförande och behov av resurser

I det svenska genomförandet av de reviderade direktiven kommer det att behövas en översyn av regler på olika nivåer. De behöver bl.a. utformas på ett sätt så att målkonflikter kan hanteras på ett rättssäkert sätt.

Det framgår av miljödepartementets faktapromemoria -Ett reviderat industriutsläppsdirektiv att det ska medföra förenklingar i bl.a. prövningsförfaranden och rapportering. Det framgår också att statliga myndigheter förväntas hantera ökade kostnader till följd av förändringarna inom given budgetram.

Genom revideringen tillkommer ytterligare moment i så väl tillståndsprövningar som i tillsynen. Varje enskilt moment är troligen inte så betungande men sammantaget innebär det ytterligare en stor belastning. Länsstyrelserna får ofta utstå kritik för långa handläggningstider i bl.a. tillståndsprövningar. Vi vet sedan tidigare att tilldelade resurser inte motsvarar de behov som finns. Om genomförandet av lagstiftningen ska kunna ske på det sätt som avses så måste myndigheterna ges möjlighet att lösa sina uppgifter. För tillkommande administrativa åtgärder ska kunna hanteras måste det också tillföras erforderliga resurser för detta.

De som medverkat i beslutet

Beslut om detta yttrande har fattats av landshövding Carl-Fredrik Graf. Föredragande har varit miljöskyddshandläggare Thomas Lindvall. I

handläggningen har miljöskyddshandläggarna Jenny Gyllensvaan, Lina Tillby, Katharina Krusell och Annika Arvidsson Rosén medverkat.

Kopia till

anna.cedrum@regeringskansliet.se

cecile.windspoll@regeringskansliet.se